

Na osnovu člana 95 stav 5 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17 i 82/20) i člana 12 stav 1 tačka 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, br. 36/17 i 91/20) Odbor Agencije, na sjednici od 00.00.2021. godine, utvrdio je

PRAVILA

o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna

Predmet primjene

Član 1

Ovim pravilima bliže se uređuje način proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i način kontrole proračuna.

Značenje izraza

Član 2

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovim pravilima imaju značenje utvrđeno Zakonom o energetici (u daljem tekstu: Zakon):
- (2) U ovim pravilima upotrebljavaju se i izrazi koji imaju sljedeće značenje:
  - 1) **atributi** predstavljaju primarne izvore energije kojima se opisuje električna energija, bez obzira da li se radi o električnoj energiji koja je proizvedena, isporučena, uvezana ili izvezena,
  - 2) **evropski miks atributa** predstavlja podjelu električne energije po atributima koju objavljuje evropsko udruženje organizacija koje izdaju garancije porijekla, u koju nije uključena energija pokrivena garancijama porijekla u Evropi, a koja se koristi za identifikovanje energije za koju nije moguće pouzdano utvrditi porijeklo,
  - 3) **isporučena električna energija** je električna energija koja je isporučena krajnjim kupcima,
  - 4) **nacionalni rezidualni miks** je struktura električne energije neophodna snabdjevaču za proračun udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima, a koja nije dokazana iskorišćenim garancijama porijekla,
  - 5) **proizvedena električna energija** je neto isporučena električna energija iz proizvodnog objekta u elektroenergetski sistem, a koja isključuje sopstvenu potrošnju i energiju u pumpnom režimu rada kod reverzibilnih hidroelektrana,
  - 6) **rezidualni miks snabdjevača** je struktura isporučene električne energije snabdjevača njegovim krajnjim kupcima, čija struktura porijekla nije dokazana iskorišćenim garancijama porijekla, a koja je neophodna za proračun udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima,
  - 7) **sistem podsticaja** je skup instrumenata podrške proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasne kogeneracije u skladu sa Zakonom,
  - 8) **tarifni model** je ponuda snabdjevača krajnjem kupcu koja se odnosi na udio obnovljivih izvora u isporučenoj električnoj energiji. Tarifni model može biti:

- a) bez garantovane strukture – model kojim se snabdjevač ne obavezuje krajnjim kupcima da obezbijedi određeni udio ili udjele, svih ili pojedinih, obnovljivih izvora energije u isporučenoj električnoj energiji i
  - b) sa garantovnom strukturom – model kojim se snabdjevač obavezuje da krajnjim kupcima obezbijedi i određeni udio ili udjele, svih ili pojedinih, obnovljivih izvora energije u isporučenoj električnoj energiji, na osnovu izjave o iskorišćenju garancije porijekla,
- 9) **treće države** su države u kojima se ne sporovodi proračun, prikazivanje i objavljivanje udjela energije u skladu sa propisima Evropske unije kojima se uređuje ova oblast.

Utvrđivanje udjela izvora energije u isporučenoj električnoj energiji

Član 3

- (1) Udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima utvrđuje se za prethodnu kalendarsku godinu tako što snabdjevač proračunava:
  - 1) udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji koju je isporučio svim svojim krajnjim kupcima,
  - 2) udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji koju je isporučio svojim krajnjim kupcima koji koriste isti tarifni model snabdjevača.
- (2) Udio iz stava 1 ovog člana proračunava se primjenom člana 4 Metodologije za proračun i prikazivanje udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima (u daljem tekstu: Metodologija), date u Prilogu 1 ovih pravila.
- (3) Metodologija iz stava 2 ovog člana je sastavni dio ovih pravila.
- (4) Snabdjevač prilikom proračuna udjela iz stava 1 ovog člana koristi podatke iz izvještaja iz člana 7 stav 1 ovih pravila.

Izveštaj snabdjevača

Član 4

- (1) O proračunu iz člana 3 stav 1 ovih pravila snabdjevač sačinjava izvještaj.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana snabdjevač dostavlja krajnjem kupcu kao sastavni dio ili uz račun za isporučenu električnu energiju za jun tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu,
- (3) Krajnji kupac, koji je promijenio snabdjevača, može od snabdjevača koji ga je snabdijevao u prethodnoj godini zatražiti dostavljanje izvještaja iz stava 1 ovog člana.
- (4) Snabdjevač je obavezan da postupi po zahtjevu iz stava 3 ovog člana.
- (5) Kod krajnjih kupaca sa više obračunskih mjernih mjesta, snabdjevač izrađuje izvještaj za svako obračunsko mjesto.
- (6) Ako snabdjevač sa krajnjim kupcem ima zaključene ugovore o snabdijevanju za više tarifnih modela, kojima se obavezuje da krajnjem kupcu obezbijedi istu strukturu električne energije, snabdjevač može objediniti izvještaj za više tarifnih modela.
- (7) Ako krajnji kupac tokom izvještajnog perioda kod istog snabdjevača promijeni tarifni model, snabdjevač dostavlja izvještaj krajnjem kupcu zasebno za svaki tarifni model koji je koristio.
- (8) Snabdjevač može dostaviti izvještaj u elektronskom obliku samo ako je krajnji kupac dao prethodnu saglasnost na takvu vrstu dostave.

Sadržaj izvještaja

Član 5

- (1) Izvještaj iz člana 4 stav 1 ovih pravila sadrži:
  - 1) osnovne podatke o krajnjem kupcu,
  - 2) podatke o tarifnom modelu krajnjeg kupca,
  - 3) podatak o strukturi električne energije koju snabdjevač obezbijeduje u okviru tarifnog modela, ako je takva usluga obuhvaćena tarifnim modelom, a ako nije, snabdjevač navodi da tarifni model ne sadrži obavezu snabdjevača da obezbijedi odgovarajuću strukturu električne energije krajnjem kupcu,
  - 4) podatke o potrošnji krajnjeg kupca, periodu snabdjevanja električnom energijom, obračunskim mjernim mjestima i ugovoru/ugovorima o snabdjevanju električnom energijom za koje izrađuje izvještaj krajnjem kupcu,
  - 5) podatke o strukturi udjela pojedinih izvora energije u ukupno isporučenoj električnoj energiji snabdjevača svim svojim krajnjim kupcima,
  - 6) adrese internet stranica na kojima se nalaze izvještaj operatora tržišta za prethodnu kalendarsku godinu i registar garancija porijekla, i
  - 7) prateća objašnjenja od značaja za razumijevanje i tumačenje izvještaja kupcu.
- (2) Podatke iz stava 1 tač. 3 i 5 ovog člana snabdjevač prikazuje kružnim dijagramom koristeći podjele izvora energije i strukture električne energije u skladu sa članom 2 Metodologije, pri čemu su udjeli pojedinih izvora energije prikazani kružnim isječcima i uz svaki isječak je iskazan udio izražen u procentima na dva decimalna mjesta.
- (3) Snabdjevač, prije slanja izvještaja iz stava 1 ovog člana, na svojoj internet stranici, za prethodnu kalendarsku godinu, objavljuje sljedeće informacije:
  - 1) udjele pojedinih izvora energije u ukupno isporučenoj električnoj energiji svim svojim krajnjim kupcima,
  - 2) strukturu energije iskorišćenih garancija porijekla električne energije svim svojim krajnjim kupcima,
  - 3) adresu internet stranice na kojoj se nalazi izvještaj operatora tržišta za prethodnu kalendarsku godinu iz člana 7 ovih pravila, i
  - 4) adresu internet stranice operatora tržišta, na kojoj se nalazi registar garancija porijekla.

Nacionalni rezidualni miks

Član 6

- (1) Operator tržišta proračunava nacionalni rezidualni miks u skladu sa članom 3 Metodologije, a na osnovu podataka o:
  - 1) proizvedenoj električnoj energiji za svaki proizvodni objekat koji je priključen na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem, sa podjelom u skladu sa članom 2 stav 1 Metodologije,
  - 2) ukupno isporučenoj električnoj energiji svim krajnjim kupcima priključenim na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem,
  - 3) gubicima električne energije u prenosnom, distributivnom, odnosno zatvorenom distributivnom sistemu,
  - 4) ostvarenoj razmjeni električne energije po pojedinačnim granicama,
  - 5) razmjeni atributa sa evropskim miksom atributa u skladu sa Metodologijom, i
  - 6) iskorišćenim i isteklim garancijama porijekla.

- (2) Za potrebe proračuna iz stava 1 ovog člana, operatori prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema dostavljaju operatoru tržišta podatke iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana do 1. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Izveštaj operatora tržišta

Član 7

- (1) Operator tržišta do 31. maja tekuće godine objavljuje na svojoj internet stranici godišnji izveštaj o nacionalnom rezidualnom miksu za prethodnu kalendarsku godinu.
- (2) Izveštaj iz stava 1 ovog člana sadrži:
- 1) podatke o proizvodnji i potrošnji električne energije, uvozu i izvozu električne energije, uzimajući u obzir strukturu električne energije,
  - 2) podatke o izdatim, isteklim i iskorišćenim garancijama porijekla električne energije,
  - 3) podatke o strukturi nacionalnog rezidualnog miksa i podatke koji su korišćeni prilikom utvrđivanja strukture nacionalnog rezidualnog miksa, i
  - 4) udjele pojedinih izvora energije u nacionalnom rezidualnom miksu.
- (3) Operator tržišta prilikom izrade izveštaja iz stava 1 ovog člana koristi podjele izvora energije i strukture električne energije u skladu sa članom 2 Metodologije.

Kontrola proračuna

Član 8

- (1) Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) vrši kontrolu proračuna iz čl. 3 i 6 ovih pravila.
- (2) Za potrebe kontrole iz stava 1 ovog člana, operator tržišta dostavlja Agenciji proračun iz člana 6 ovih pravila u elektronskoj formi koja dozvoljava dalju obradu, kao i podatke na osnovu kojih je proračun izvršen, najkasnije do 15. juna tekuće godine, za prethodnu godinu.
- (3) Za potrebe kontrole iz stava 1 ovog člana, snabdjevač dostavlja Agenciji, najkasnije do 15. jula tekuće godine, za prethodnu godinu:
- 1) proračun iz člana 3 ovih pravila u elektronskoj formi koja dozvoljava dalju obradu,
  - 2) podatke na osnovu kojih je proračun izvršen, i
  - 3) primjer izveštaja iz člana 4 ovih pravila, koji je dostavio krajnjem kupcu.
- (4) O sprovedenoj kontroli iz stava 1 ovog člana, Agencija sačinjava izveštaj.
- (5) Ako se kontrolom iz stava 1 ovog člana utvrde nepravilnosti, Agencija rješenjem nalaže njihovo otklanjanje.
- (6) Izveštaj iz stava 4 ovog člana i rješenje iz stava 5 ovog člana objavljuju se na internet stranici Agencije.

Rok za usklađivanju tarifnih modela

Član 9

Snabdjevač je dužan da izvrši podjelu iz člana 2 stav 2 tačka 8 ovih pravila u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovih pravila.

Rok za dostavljanje podataka u prvoj godini primjene Pravila

Član 10

Za 2020. godinu, podaci iz člana 6 stav 2 ovih pravila dostavljaju se do 15. aprila 2021. godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Stupanje na snagu

Član 11

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj:

Podgorica

Predsjednik Odbora:

Branislav Prelević

METODOLOGIJA ZA PRORAČUN I PRIKAZIVANJE UDJELA SVIH VRSTA IZVORA ENERGIJE U ISPORUČENOJ ELEKTRIČNOJ ENERGIJI KRAJNJIM KUPCIMA

Proračun udjela

Član 1

(1) Udjeli svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima izračunavaju se primjenom odgovarajućih matematičkih formula utvrđenih ovom metodologijom.

(2) Sve matematičke formule u ovoj metodologiji koriste matematičke matrice kojima se opisuje električna energija za potrebe proračuna iz stava 1 ovog člana, čiji su elementi, simboli, značenja i način upotrebe u formulama bliže opisani u članu 2 ove metodologije.

Podjela električne energije i matematičke operacije

Član 2

(1) Atributi se koriste kao elementi u matematičkim matricama, po sljedećem redosledu:

- 1) solarna energija,
- 2) energija vjetra,
- 3) hidroenergija,
- 4) geotermalna energija,
- 5) energija iz biomase,
- 6) energija iz obnovljivih izvora čiji izvor nije određen,
- 7) energija iz kamenog uglja,
- 8) energija iz mrkog uglja i lignita,
- 9) energija iz prirodnog gasa,
- 10) energija iz nafte i naftnih derivata,
- 11) energija iz fosilnih goriva čiji izvor nije određen, i
- 12) nuklearna energija.

(2) Strukturirana energija je matematička matrica izražena kao vektor vrste sa 12 elemenata. Strukturirana energija simbolički se predstavlja sa uglastim zagradama [SE], pri čemu simbol „SE” u uglastim zagradama u ovoj tački ima samo apstraktno značenje za potrebe objašnjenja, inače se u konkretnim formulama za strukturiranu energiju u uglaste zagrade stavljaju različiti simboli u zavisnosti od toga šta simbolizuju (npr. [RM], [IE], [FiT] i sl.)

(3) Svaki element matrice strukturirane energije predstavlja po jedan atribut od utvrđenih 12 atributa iz stava 1 ovog člana.

(4) Elementi matrice strukturirane energije izražavaju količinu energije i njihova jedinica je MWh.

(5) Kada se u matematičkim formulama iza uglaste zagrade stavi znak „i” na sljedeći način: „[i]”, to znači da je predstavljen i-ti element matrice strukturirane energije, odnosno da znak „i” može imati vrijednost od 1 do 12, zavisno od atributa koji predstavlja.

(6) Ukupna energija je suma 12 elemenata matrice strukturirane energije i izražava se u MWh.

(7) Matematički, ukupna energija izražava se kao $E = \sum[SE]$.

(8) Ako je iznos ukupne energije poznat, ali nije poznata njena struktura, ukupna energija u matematičkim formula označava se samo kao E.

(9) Struktura energije se izražava u formi matematičke matrice i to kao vektor vrste sa 12 elemenata, pri čemu svaki element vektora predstavlja po jedan atribut od utvrđenih 12 atributa iz stava 1 ovog člana.

(10) Struktura energije simbolički se predstavlja sa vitičastim zagradama „{SE}”, pri čemu simbol „SE” u vitičastim zagradama u ovoj tački ima samo apstraktno značenje za potrebe objašnjenja, inače se u konkretnim formulama za strukturu energije stavljaju različiti simboli u vitičastim zagradama u zavisnosti od toga šta simbolizuju (npr. {RMb}, {Si}, {SS} i sl.).

(11) Elementi vektora strukture energije predstavljaju procentualnu vrijednost udjela atributa, pri čemu je zbir svih 12 elementa jednog vektora 100%.

(12) Kada se u matematičkim formulama neki simbol stavi u vitičaste zagrade „{}” to znači da je predstavljena struktura energije.

(13) Kada se u matematičkim formulama iza vitičaste zagrade stavi znak „i” na sljedeći način: „{i}”, to znači da je predstavljen i-ti element matrice strukture energije, odnosno da znak „i” može imati vrijednost od 1 do 12, zavisno od atributa koji predstavlja.

(14) Računske operacije sabiranja i oduzimanja matematičkih matrica se obavljaju tako što se naznačene računске operacije obavljaju isključivo između odgovarajućih elementa matrica. Na primjer, sabiranje dvije matrice [SEa] i [SEb], od kojih svaka ima 12 elemenata koji odgovaraju prethodno utvrđenim atributima, a čiji je zbir treća matrica [SEc], matematički se opisuje sljedećom jednačinom:

$$[SEa] + [SEb] = [SEc]$$

pri čemu se sa pojedinim elementima obavljaju sljedeće operacije:

$$[SEa]_1 + [SEb]_1 = [SEc]_1$$

...

$$[SEa]_i + [SEb]_i = [SEc]_i$$

...

$$[SEa]_{12} + [SEb]_{12} = [SEc]_{12}$$

(15) Struktura energije se izračunava kao količnik strukturirane energije i ukupne energije, što se matematički opisuje količnikom matrice strukturirane energije i ukupne energije:

$$\{SE\} = [SE] / \sum[SE]$$

pri čemu se vrijednosti pojedinih elemenata strukture energije izračunavaju za svaki atribut pojedinačno prema jednačini:

$$\{SE\}_i = [SE]_i / \sum[SE]$$

(16) Svi podaci odnose se na period prethodne kalendarske godine, osim ako Pravilima o načinu proračuna, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj odnosno isporučenoj električnoj energiji (u daljem tekstu: Pravila) nije drugačije određeno.

Proračun nacionalnog rezidualnog miksa

Član 3

(1) Nacionalni rezidualni miks električne energije bez korekcije sa evropskim miksom atributa [NRMbE] računa se prema formuli:

$$[\text{NRMbE}] = [\text{NRMbI}] - [\text{IE}]$$

gdje je:

[NRMbI] – strukturirana energija nacionalnog rezidualnog miksa električne energije bez korekcije za izvoz u treće države koja se računa prema sljedećoj formuli:

$$[\text{NRMbI}] = [\text{UP}] + [\text{ISGP}] + [\text{UE}] - [\text{IZGP}]$$

gdje je:

[UP] – strukturirana ukupna proizvedena električna energija u Crnoj Gori koju utvrđuje operator tržišta,

[ISGP] – strukturirana energija isteklih garancija porijekla električne energije u registru garancija porijekla u periodu od 1. aprila prethodne godine do 31. marta tekuće godine,

[UE] – strukturirana neto uvezena električna energija iz trećih država koja se izračunava kao:

$$[\text{UE}] = \sum (E_j * \{S_j\})$$

gdje je:

E_j – neto uvezena električna energija na granici sa državom j.

$\{S_j\}$ – struktura energije države j iz koje je izvršen uvoz, a utvrđuje se na temelju podataka o proizvodnji električne energije u toj državi koje objavljuje Evropska mreža operatora prenosnih sistema za električnu energiju (ENTSO-E) ili Internacionalna agencija za energetiku (IEA). Izuzetno, struktura neto uvezene električne energije iz svake treće države sa kojom se graniči Crna Gora može da se zasniva na posljednje dostupnim podacima koje objavljuje ENTSO-e, IEA ili druga relevantna institucija koja objavljuje podatke o proizvodnji električne energije u toj državi,

[IZGP] – strukturirana energija izdatih garancija porijekla električne energije u registru garancija porijekla za proizvodnju iz prethodne kalendarske godine,

[IE] – strukturirana energija neto izvezena električne energije koja se određuje prema formuli:

$$[\text{IE}] = \{ \text{NRMbI} \} * \sum E_{iz}$$

gdje je:

$\sum E_{iz}$ – ukupna neto izvezena električna energija,

$\{ \text{NRMbI} \}$ – struktura energije nacionalnog rezidualnog miksa električne energije bez korekcije za izvoz u treće države.

(2) Nacionalni rezidualni miks električne energije [NRM] računa se prema formuli:

$$[\text{NRM}] = [\text{NRMbE}] + [\text{EM}]$$

gdje je:

[NRMbE] – nacionalni rezidualni miks električne energije bez korekcije sa evropskim miksom atributa,

[EM] – strukturirana energija razmjene sa evropskim miksom atributa. Ova energija razmjene može biti ili predata iz nacionalnog rezidualnog miksa u evropski miks atributa električne energije ili preuzeta u nacionalni rezidualni miks električne energije iz evropskog miksa atributa električne energije. Pri tome se energija razmjene sa evropskim miksom atributa EM izračunava prema sljedećoj formuli:

$$EM = Euk - \sum [ISKGP] - \sum [NRMbE]$$

gdje je:

Euk – ukupna energija koja je isporučena svim krajnjim kupcima u Crnoj Gori, uključujući energiju za pokrivanje gubitaka u prenosnom, distributivnom, odnosno zatvorenom distributivnom sistemu,

$\sum [ISKGP]$ – ukupna energija iskorištenih garancija porijekla električne energije za potrošnju u prethodnoj kalendarskoj godini za potrebe dokazivanja krajnjem kupcu iz Crne Gore da je određena količina potrošene električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije,

Ako je $EM > 0$ nacionalni rezidualni miks preuzima atribute iz evropskog miksa atributa i u tom slučaju strukturirana energija razmjene sa evropskim miksom atributa se izračunava kao:

$$[EM] = EM * \{EAM\}$$

gdje je:

{EAM} – struktura evropskog miksa atributa

Ako je $EM < 0$ nacionalni rezidualni miks predaje atribute u evropski miks atributa i u tom slučaju strukturirana energija razmjene sa evropskim miksom atributa se izračunava kao:

$$[EM] = EM * \{NRMbE\}$$

Proračun udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji snabdjevača krajnjim kupcima

Član 4

(1) Udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji koju je snabdjevač isporučio svim krajnjim kupcima {SS} izračunava se kao:

$$\{SS\} = \frac{[IG] + (Es - \sum [IG]) * \{NRM\}}{Es}$$

gdje je:

[IG] - strukturirana energija iskorištenih garancija porijekla snabdjevača za potrošnju u prethodnoj kalendarskoj godini za potrebe dokazivanja krajnjem kupcu iz Crne Gore da je određena količina potrošene električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije,

Es – ukupna energija koju je snabdjevač isporučio svojim krajnjim kupcima

{NRM} – struktura energije nacionalnog rezidualnog miksa električne energije

(2) Udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji koju je snabdjevač isporučio krajnjim kupcima koji koriste isti tarifni model snabdjevača {STM} izračunava se kao:

$$\{STM\} = \frac{([IG_{tm}] + (E_{tm} - \sum[IG_{tm}]) * \{SRM\})}{E_{TM}}$$

gdje je:

[IG_{tm}] – strukturirana energija iskorišćenih garancija porijekla snabdjevača za potrošnju u prethodnoj kalendarskoj godini za potrebe dokazivanja krajnjem kupcu iz Crne Gore da je određena količina potrošene električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije, a namijenjenih za određeni tarifni model

E_{tm} – ukupna energija koju je snabdjevač isporučio krajnjim kupcima koji koriste isti tarifni model

{SRM} – struktura energije rezidualnog miksa snabdjevača, a čija se strukturirana energija računa prema sljedećoj formuli:

$$[SRM] = (E_s - \sum[IG]) * \{NRM\}$$

gdje je:

E_s – ukupna energija koju je snabdjevač isporučio svim svojim krajnjim korisnicima,

[IG] – strukturirana energija iskorišćenih garancija porijekla snabdjevača za potrošnju u prethodnoj kalendarskoj godini za potrebe dokazivanja krajnjem kupcu iz Crne Gore da je određena količina potrošene električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije,

{NRM} – struktura energije nacionalnog rezidualnog miksa.

Obrazloženje

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovih pravila sadržan je u članu 95 stav 5 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17 i 82/20) (u daljem tekstu: Zakon), kojim je propisano da način proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji, kao i način kontrole proračuna propisuje Agencija. Članom 6 tačka 11 Zakona, propisano je da je garancija porijekla elektronski dokument koji ima isključivu funkciju da snabdjevač dokaže krajnjem kupcu da je određeni udio ili količina energije proizvedena iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije.

Članom 103 stav 6 Zakona propisano je da strane garancije porijekla važe u Crnoj Gori, ako se razmjenjuju u okviru evropskog udruženja organizacija koja izdaju garancije porijekla, čiji je član operator tržišta, u skladu sa pravilima tog udruženja. Kako je operator tržišta započeo sa aktivnostima učlanjenja u udruženje Association of Issuing Bodies (AIB), koje okuplja organizacije koje izdaju garancije porijekla, potrebno je uskladiti crnogorske propise sa pravilima ovog udruženja. U tom cilju, pri izradi ovih pravila primijenjene su AIB preporuke koje su utvrđene u dokumentima "Best Practice Recommendations For the implementation of Guarantees of Origin and other tracking systems for disclosure in the electricity sector in Europe" i "Issuance Based Residual Mix Calculation Methodology”.

Objašnjenje pojedinih odredbi

Članom 1 utvrđuje se predmet uređivanja ovih pravila.

Članom 2 propisano je značenje pojedinih izraza u smislu ovih pravila.

Članom 3 propisan je način na koji snabdjevač proračunava udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima.

Članom 4 propisuje se način sačinjavanja izvještaja snabdjevača u kojem se prikazuje udio svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji, kao i rok za njegovo dostavljanje krajnjem kupcu.

Članom 5 propisan je sadržaj izvještaja snabdjevača, kao i obaveza snabdjevača da na svojoj internet stranici objavi informacije prije dostavljanja navedenog izvještaja krajnjim kupcima.

Članom 6 propisuje se način na koji operator tržišta proračunava nacionalni rezidualni miks, kao i rok u kojem su operatori prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema obavezni da mu za potrebe njegove izrade dostave potrebne podatke.

Članom 7 utvrđuje se obaveza objavljivanja godišnjeg izvještaja o nacionalnom rezidualnom miksu za prethodnu kalendarsku godinu na internet stranici operatora tržišta, kao i sadržaj tog izvještaja.

Članom 8 propisuje se ovlašćenje Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za vršenje kontrole proračuna snabdjevača i operatora tržišta. Takođe utvrđeni su podaci koji se dostavljaju Agenciji radi vršenja kontrole proračuna, kao i rokovi za njihovo dostavljanje. Konačno propisano je postupanje Agencije u slučaju uočavanja nepravilnosti.

Članom 9 propisan je rok za usklađivanje tarifnih modela.

Članom 10 utvrđen je izuzetak u pogledu roka u kome operatori prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema dostavljaju operatoru tržišta podatke neophodne za proračun nacionalnog rezidualnog miksa.

Članom 11 utvrđeno je stupanje na snagu ovih pravila.